

Kleinschaligheid is ook mogelijk in een grote voorziening

Vernieuwen is vooruitgaan

Innovatie In de zorgsector is innovatie een must om het hoofd te bieden aan de gevolgen van de vergrijzing. Het is ook een manier om de zorgsector beter af te stemmen op de maatschappelijke ontwikkelingen. “Innovatie is een continu proces”, zegt Patrick Penders, algemeen directeur van het ortho-agogische centrum Broeder Ebergiste. **Tekst Geert Degrande | Foto Carlo Verfaillie | Illustratie Ief Claessen**

Volgens Patrick Penders hoeft zorgvernieuwing zich niet altijd te vertalen in spectaculaire vondsten. “Vernieuwing moet vooral tot uiting komen in een conceptuele aanpak die gebaseerd is op een vraaggestuurd model. De behoeften van de zorgbehoevende moeten daarin centraal staan. Met onze voorziening hebben we op dat vlak de

jongste jaren flink wat vooruitgang geboekt. Via het project Zorginnovatie van het Vlaams Welzijnsverbond willen we die ontwikkeling extra in de verf zetten.”

VRAAGGESTUURDE ONDERSTEUNING

Broeder Ebergiste is een voorziening voor volwassenen met een verstandelijke handicap. Die doelgroep bestaat zowel uit mensen die intensieve zorgen nodig hebben als uit mensen die onder begeleiding kunnen werken. “We zorgen dagelijks voor zo’n 310 klanten”, legt Patrick Penders uit. “De laatste jaren kiezen we voor een innovatieve aanpak die vooral steunt op een aantal grote pijlers.” Penders kent als voorzitter van de Commissie Zorgvernieuwing van het Vlaams Welzijnsverbond het klappen van de zweep. Hij wijst erop dat er in het dagelijkse werkveld van de voorzieningen al heel wat aan innovatie wordt gedaan, vaak door creatief naar oplossingen te zoeken voor de noden van individuele mensen. “We mogen niet vergeten”, zo onderstreept hij, “dat mensen met een handicap zijn zoals u en ik. Ze willen de regie van hun leven in eigen handen nemen. Ze willen een leven uitbouwen volgens hun mogelijkheden, met hun wensen en dromen. Daarbij hebben ze ondersteuning nodig, bijvoorbeeld van familie en vrienden. Dat moet het uitgangspunt zijn voor de vernieuwing in de zorg. Wij geloven in een vraaggestuurde ondersteuning. Een belangrijke hefboom is dat voorzieningen meer ruimte krijgen om soepel in te spelen op vragen van hun klanten. In dialoog met de gebruiker kan een ondersteuning uitgebouwd worden op de plaats, op het tijdstip en op de manier zoals het nodig is. Willen mensen een totaalpakket van zorg, geen probleem. Willen ze een andere oplossing, in hun eigen omgeving, in combinatie met mantelzorg en reguliere ondersteuning, dan moet dat ook kunnen.”

Patrick Penders (ortho-agogisch centrum Broeder Ebergiste): “Het blijft een probleem dat de buitenwereld rondloopt met de verkeerde perceptie van wat een voorziening is.”

DECENTRALISATIE

Bij Broeder Ebergiste vertaalt die aanpak zich alvast in een almaar toenemende decentralisatie. “We werken nu al vanuit 7 locaties”, verduidelijkt Patrick Penders. “Per locatie, per doelgroep en per individu proberen we wonen en werken op maat te bieden. Zo ontstaan kleinschalige nieuwe woon- en zorgseenheden, zoals onze ‘ambulante huizen’, onze woongroepen gericht op verzorging of op autisme. In die context organiseren we de zorg modulair, zodat er maximaal ingespeeld kan worden op de echte noden van mensen met een handicap. Ditzelfde zien we ook gebeuren in de dagbesteding. Voor wie buitenshuis wil werken, wordt gezocht naar activiteiten op maat. Dat zorgt voor dubbele winst. Zowel de gehandicapten zelf als de lokale gemeenschap varen er wel bij.”

VOLWAARDIG BURGERSCHAP

Het bevorderen van levenskwaliteit is een kernbegrip in de missie van Broeder Ebergiste. “We kiezen radicaal voor volwaardig burgerschap”, zegt Patrick Penders. “De aard van de begeleiding krijgt hierdoor een andere invulling. Een individuele en flexibele ondersteuning in een gewone omgeving, zoals de kleinere woonentiteiten, komt in de plaats van een groepsmatige en rigide benadering in een speciale omgeving. We proberen met andere woorden het model van de vraaggestuurde zorg zo ver mogelijk door te trekken. Het moet inmiddels voor iedereen duidelijk zijn dat de vroegere klassieke modellen, die vertrokken vanuit de groepsnoden, minder in staat zijn om de levenskwaliteit te bevorderen dan de manier waarop we het nu aanpakken. Natuurlijk blijft een echt één-op-éénmodel dat de zorg aanpast aan de allerindividueelste keuze van de gebruiker, om het zo maar eens te zeggen, een utopie. Maar het is toch ons streven om dit model zo goed mogelijk te benaderen. Dat moet de grondslag vormen van alle vernieuwingsprojecten in de zorg. Mensen met een handicap zijn actieve participanten met wie we samen op zoek gaan naar de juiste ondersteuning opdat ze hun rol als volwaardig en actief burger kunnen opnemen.” Dit alles neemt bij Broeder Ebergiste de vorm aan van een zogenaamd dienstverleningsplan. “Het plan beschrijft de individuele begeleiding en de ondersteuning op maat voor de zorg, het wonen en de dagbesteding van de bewoner of deelnemer in het centrum”, zegt Patrick Penders. “Het wordt opgemaakt in overleg met de bewoner of deelnemer, zijn of haar persoonlijke netwerk en de leden van het multidisciplinaire team. Door uitwisseling en overleg met alle betrokken gesprekspartners, komt er een individueel en persoonlijk dienstverleningsplan tot stand. De ortho-agoog coördineert het opstellen van dit dienstverleningsplan.”

HEFBOMEN

Patrick Penders benadrukt dat het in de zorgsector van groot belang is dat de voorzieningen proberen te leren uit de beste praktijken. “Kennis delen en permanente vorming zijn een absolute noodzaak. Vandaar dat het project

“Door onze klanten onder te brengen in kleinere woonentiteiten boeken we dubbele winst.”

Zorg-innovatie van het Vlaams Welzijnsverbond een sterke stimulans kan zijn. De innovaties die we met Broeder Ebergiste tot stand hebben gebracht, zouden niet mogelijk zijn geweest zonder de positieve en geëngageerde basishouding van ons team. Dat team geeft bovendien ook blijk van een flexibele en bedachtzame werk- en leerhouding.”

zorginnovatie.be

► www.ebergiste.be

► Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum